

Matka

POLA BRAUN

Matka

*Mère*¹, *Mother*², *Mutter*³ po polsku znaczy: „Mama”.
We wszystkich językach świata litera „M” jest ta sama.
I wszędzie na całym świecie jest serce matki to samo,
Zawsze się zjawi, przyleci na okrzyk dziecka: „Mamo”!

*Madame*⁴ Janette już piąty rok sypia niespokojnie
I ma przed snem nerwowy szok, bo syn jej padł na wojnie.
*Mistress*⁵ Cripps przechodzi Hyde Park⁶ powoli i dostojnie,
Modlitwa spływa z sinych warg, bo syn jej padł na wojnie.

*Frau*⁷ Schmidt na cele pieniężne obdarza innych hojnie
I obcym dzieciom pomóc chce, bo syn jej padł na wojnie.
A pani... Nie! Nie powiem kto, zatraski szyje, pruje,
Nożyczki coraz szybciej tną i myśl gdzieś w dal wędruje.

Do tego dnia, gdy straszny los podstępnie i zdradziecko
Wymierzył jej okrutny cios, bo zabrał matce dziecko.
Kto przeżył raz okropny dzień, gdy dzieci zabierano,
Temu na zawsze w uszach brzmi ostatni okrzyk: „Mamo”!

Kto nie był świadkiem strasznych dni, choć wzruszy się ogromnie,
Pomyśli: „zły, koszmarny sen”, odejdzie i zapomni.
Lecz nie zapomni dzieci swych Janette, *mistress* Cripps, *Frau* Schmidt.
Zostanie zawsze w sercach ich bolesny, krwawy zgrzyt.

A jedną panią spotkał cios, cios większy niż Janette, Cripps, Schmidt,
Bo jej chłopczyka zabrał los za słowo w metryce, że... Żyd⁸.
Każdą z tych czterech kobiet spotkała tragedia wielka.
Tak samo cierpi Żydówka jak Niemka, Francuzka, Angielka.

Gdyby te cztery panie nagle się razem spotkały,
Może by już narody więcej się nie zabijały.
I gdyby w Lidze Narodów⁹ zasiadły matki dzieci,
Może by się skończyła okrutna rzeź na tym świecie.

Matka, Pacyzm, Wojna,
Cierpienie

Żyd

Polityka

¹*mère* (fr.) — matka. [przypis edytorski]

²*mother* (ang.) — matka. [przypis edytorski]

³*Mutter* (niem.) — matka. [przypis edytorski]

⁴*madame* (fr.) — pani. [przypis edytorski]

⁵*Mistress* (ang.) — pani. [przypis edytorski]

⁶*Hyde Park* — jeden z parków w Londynie. [przypis edytorski]

⁷*Frau* (niem.) — pani. [przypis edytorski]

⁸*jej chłopczyka zabrał los...* — według informacji podanych przez Halinę Birenbaum ta piosenka została napisana przez Polę Braun podczas jej pobytu na Majdanku, „kiedy więźniarki wróciły z pracy i zobaczyły, że zabrano dzieci z baraku, w którym je trzymano i zawleczono je do komory gazowej”. [przypis edytorski]

⁹*Liga Narodów* — pierwsza ogólnoswiatowa organizacja międzyrządowa, zrzeszająca przedstawicieli kilkudziesięciu państw z sześciu kontynentów. Jej misją było utrzymanie pokoju na świecie poprzez spotkania i negocjacje. Została założona 10 stycznia 1920 r. w ramach konferencji pokojowej w Paryżu, kończącej I wojnę światową. Formalnie zakończyła działalność 20 kwietnia 1946 r. w związku z powstaniem Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), ale faktycznie przestała działać już w trakcie II wojny światowej. [przypis edytorski]

Bo *Mère, Mother, Mutter* po polsku znaczy: „Mama”.
We wszystkich językach świata litera „M” jest ta sama.

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z *Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur*.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na Licencji Wolnej Sztuki 1.3. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w *Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur*. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/braun-matka>

Tekst opracowany na podstawie: *Pieśni zza drutów. Wiersze, pieśni i piosenki powstałe w obozie koncentracyjnym na Majdanku*, zebrala i oprac. Zofia Murawska-Gryń, Towarzystwo Opieki nad Majdankiem, Lublin 1985.

Wydawca: Fundacja Wolne Lektury

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego. Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Fundację Wolne Lektury.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Maria Świetlik, Paulina Choromańska.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).